

Evde de fotoğraf mı çekilirmiş?

Yıllar öncesine geri dönüp de anı fotoğraflarımıza baktığımızda neler görüyoruz?

Çoğunlukla en şık, en güzel, en yakışıklı hallerimizle bakarız geçmişten bugüne. Yeni elbiseler giyilmiş, en yakışanı hangisi ise ayakkabılar, aksesuarlar özenle seçilmiş, saçlar bakımlı, mekan derli toplu.

Çoğumuz 'o mutlu anımız'ın ölümsüzleşmesi için gülmüşüz, birbirimize sarılmışız. Belki biz istedik bunu belki de fotoğrafı çeken öyle yönlendirdi. Öyle ya o çekilen fotoğraf sonsuza kadar sürecek mutluluğumuzun, birlikteliğimizin belgesi olacaktı.

Bazı fotoğraflarda ise sahip olduklarımızı gururla göstermeyi seçmişizdir. Yeni aldığımız otomobil evimizin önündedir, çocuklar önde anne-baba arkada.

Ulaştığımız, eriştiğimiz mekanlar da bir başka konu. En ciddi ya da en sevimli olduğunu düşündüğümüz hallerimizle uzak diyarlara yaptığımız bir yolculukta arkamızda sıklıkla o bölgenin ikonik yapısının önünde poz vermişizdir. Cümle "Ben buradayken" diye başlar.

Fotoğraflarla yüzleşmek hiç de kolay değildir aslında. O pus perdesini aralamak ve fotoğrafın içine girmek, o dokunuşların, beden dilinin, gülümseyen yüzlerin gerçekliğini araştırmak emek ve yürek ister.

Zaman çok hızlı akıyor, sınırlar belirsizleşiyor.

Akıllı telefonların yaygın olarak kullanımı sonucu fotoğrafla kurulan ilişki de mutlaka farklı olmalı. Bunun çözümlenmesi için birkaç yıl daha beklemeye de gerek kalmayacak görünen o ki.

Sınır tanımaksızın 'öteki' üzerinde egemen olma tutkusundan, emeğine yabancılaştıran insanın parçası olduğu doğa ile birlikte kendisine de yabancılaştığı ve nihayetinde kendi türünü yok ettiği bir süreçten söz ediyorduk.

Küresel ısınma, buzulların erimesi, kuş gribi, Kyoto Protokolü, SARS, ozon tabakasının delinmesi...

Tüm bu gelişmeleri izliyorduk ama sanki teorik bir tartışmayı sürdürüyor, belirsiz bir geleceğe ve başkalarının acısına uzaktan bakıyorduk pek çoğumuz. Bu sürecin yeniden üretilmesine katkımız var mıydı, pek çoğumuz bunu da sorgulamıyordu.

Oysa kaçınılmaz olarak şimdi algılıyoruz gezegenimizin hastalandığını ve görüyoruz çaresizliğimizi. Gelişmiş teknolojilerimiz, akıllı bombalarımız çare olamıyor.

Milyonlarca yıl içinde oluşmuş doğal dengelere müdahale etmenin bedelinin sınırlarını göremiyor, dehşete kapılıyoruz.

Hala sesi en çok duyulanlar 'öteki'ni sorumlu tutuyor olan bitenden ve birileri de bu durumu 'fırsata çevirme' hayalleri kuruyor.

Oysa virüs ne 'öteki'ni tanıyor, ne de 'beri'kini. Fırsat arayanlara da gülüyordur saklandığı köşeden.

Tür dayanışması, bir seçenek olarak karşımızda duruyor.

Kimimiz evlerimize kapandık, kimimiz çalışma yaşamını sürdürüyor bu sıkıntılı koşullarda. Ortak yanımız tedirginliğimiz ve gelecek kaygımız. Daha önce deneyimlemediğimiz bir yaşamın içinde buluyoruz kendimizi.

Hayatın eskisi gibi olmayacağını söyleyenler var. 'Yeni normal'den söz edilir oldu ama bunun da ne anlama geldiğini bilen yok.

Belki de tek kazancımız kendimizle yüzleşebilmek olacak. İçine sürüklendiğimiz bu süreçte kendimize özenle ve dürüstçe bakabilmek için bir fırsat olmalı bu.

Kendimizi, yakın çevremizi, yaşam biçimimizi yeniden anlayabilme çabası içinde olmaya çalışacağız. Çocuksu bir merakla bakacağız aynaya, evde fotoğraf çekerek başlayacağız her şeye.

Emin Altan

01 Mayıs 2020, İstanbul

Kuşkusuz her katılımcı yaratıcılığını kullanarak sonsuz sayıda tema üzerine düşünecek. Kavramlar arasında gezinerek dolaylı anlatım yollarını seçecek olanlar da olacak, yaşama doğrudan tanıklık etmeyi tercih edenler de.

Belki de düşünmeye başlarken aşağıdaki sınırlı liste bir çıkış noktası olabilir.

İÇERİDEN DIŞARIYA

- karşı pencere
- sokağımdan
- balkonumdan
- penceremden
- televizyondan / internetten izlenen dünya
- komşunun bahçesi
- penceremden / balkonumdan (Dışarıda çalışanlar)

YENİ NORMAL?

- maskeli yaşam

SIKINTILARIMIZ

- işten çıkarılınca
- işlerim bozulunca
- geçim sıkıntısı içinde

- ücretsiz izin süreci
- müşteri yok ki

BİR SÜRECİ BELGELEMEK

- evde bir gün
- evde bir hafta

İNSANLIK HALLERİ

- tahammülsüzlük
- kaygı
- isyan
- gerilim
- tekdüzelik
- ne zaman bitecek?
- umutsuzluk
- bekleyiş
- yaşama tutunma
- çaresizlik
- paranoya
- kenetlenme
- yeniden tanıma
- başım(ız)a gelenler
- özlem
- umut
- katlanamamak
- yoğunlaşmamak
- dağıtmak
- toparlanmak
- uzlaşmak
- yetememek
- unutulanlar / yeniden hatırlananlar
- 'yeni normal' nasıl olacak?

EVDE

- evde hasta / yaşlı bakımı
- evde karantinada (Covit)
- evde temizlik / yemek hizmetlileri

BİREY VE İLİŞKİLERİ

- ben/biz ve komşularım
- ben/biz ve öteki hayatlar

GELEMİYENLER

- çocuklarım gelemiyor

- annem / babam / kardeşlerim gelemiyor
- sevgilim gelemiyor

UZAK

- denizin kokusu uzaklarda
- ormanın kokusu uzaklarda

YAPAMADIKLARIM

- maça gidemiyorum, evdeyim
- eyleme gidemiyorum, evdeyim
- toplantılara gidemiyorum, evdeyim
- konser / sergi / tiyatro / sinemaya gidemiyorum, evdeyim
- okula gidemiyorum, evdeyim
- işe gidemiyorum, evdeyim
- kahveye / lokale gidemiyorum, evdeyim
- spor salonuna gidemiyorum, evdeyim
- tatile gidemiyorum, evdeyim
- memlekete gidemiyorum, evdeyim

DİN

- evde ibadet
- evde ramazan
- evde bayram hazırlığı
- toplu ibadet için çıkabilecek miyim?

YENİ MEKANIMIZ

- göçtüğümüz yerde (yazlık / köy) yeni hayatımız

HAREKET

- evde dans
- evde egzersiz / spor
- evde yoga, vs.

ODALAR

- çocuğumun dağınık odası
- eşimin dağınık odası
- benim dağınık odam
- sandık odası / ardiye
- odamı toplarken

SOKAKTA

- bankamatik kuyruğunda
- eczanede alış-veriş
- bakkal / manav / kasap / market / pazar alış-veriş

UZAK YAŞAMLAR

- telefonda
- internet başında geçen saatler
- skype / zoom / vs. ile iletişim
- sanal ortamda sürdürülen toplantılar
- sanal ortamda dostluklar
- sanal ortamda aşk
- kavuşamadıklarımız
- ne mutlu ki uzağız
- özlediklerimiz / yitirdiklerimiz (Aile albümleri)

ZAMAN

- yaşasın tatil
- kendine zaman ayırmak
- duvarları seyrederken
- yaratıcı faaliyetler

YARATICILIK

- mutfakta yeni tecrübeler
- çiçek yetiştiriyorum
- örgü örüyorum
- yeni hobiler
- yazıyorum
- müzik çalışmalarına zaman ayırıyorum
- resim yapıyorum
- araştırmalarım için yoğunlaşıyorum
- projelerimi geliştiriyorum
- bahçemde
- bireysel alanlar
- özlediğimiz oyunlar

YAPAMADIKLARIMIZ

- nişanlanamadık
- evlenemedik
- oğlanı sünnet ettiremedik
- yazlığa gidemedik
- yurtdışı göreve / eğitime gidemedik
- tatile gidemedik
- cenazemize gidemedik

TEMİZLİK

- ev temizliği
- hijyen

- Çamaşır
- bulaşık

HAYAT

- dışarıda hayat
- içeride hayat

ÇALIŐMAK

- evde(n) alıőmak
- işe gönderdiėimiz aile bireylerimiz
- işten dönen aile bireylerimiz
- kapımıza gelenler (Kuryeler, kapıcılar, genç aile bireyleri)

İLİŐKİLERİMİZ

- eőlerin duraėan iliőkisi
- eőlerin bunalımlı ilişkileri
- aşk
- sevgi
- empati
- iletiőimsizlik
- sevdiklerimizle birlikte
- zorunlu birliktelikler
- bir arada ayrı yaşamlar
- ne mutlu ki beraberiz
- sofralarımız
- mutfağımız
- dayanıőma
- biz/ben ve yaőlılarımız
- biz/ben ve çocuklarımız
- oėlum
- kızım
- eőim / sevgilim
- biz/ben ve ev hayvanlarımız
- kedim / köpeėim / kanaryam / vs.

BEN

- tek baőınalıėım
- benim kősem
- yalnızlığım
- kimsesizliėim
- odam(da)
- ben ve sigara
- ben ve iki
- Ben ve çay/kahve

- okuduklarım
- izlediklerim